

ADOLF DYGASIŃSKI

Portret Adolfa
Dygasińskiego,
Aleksander
Głuszczenko,
własność Muzeum
Narodowego
w Kielcach

1839 - 1902

Pisarz z Ponidzia
i twórca języka literackiego

<http://bit.ly/3lbJ7S0>

Rys biograficzny

- Adolf Dygasiński urodził się 7 marca 1839 r. w Niegosławicach (obecnie Niegosławice leżą w gminie Złota w Powiecie Pińczowskim).
- Początkowo mieszkał w Niegosławicach, a potem w Donatkowicach koło Kazimierzy Wielkiej.
- Uczęszczał do szkoły w Pińczowie.
- Walczył również w Powstaniu Styczniowym w 1863 r.

Rys biograficzny

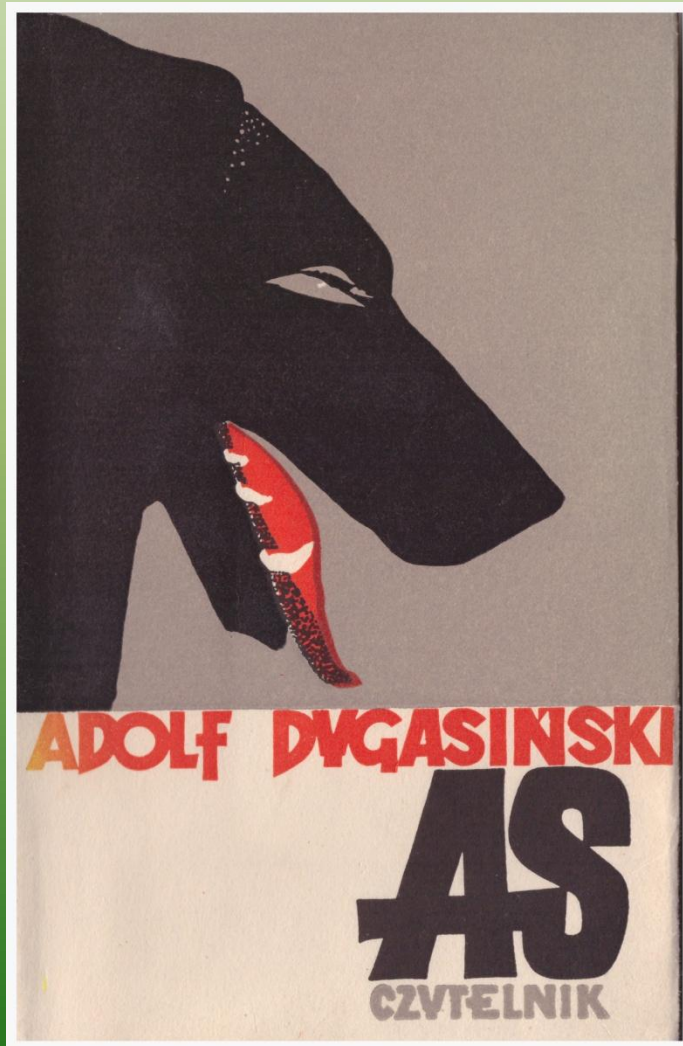
- Jednak jego przeznaczeniem było pisanie książek. Jako pisarz zadebiutował w wieku 44 lat w roku 1883. Napisał nowelkę „Za krowę”.
- W swoich utworach A. Dygasiński posługiwał się polskim językiem literackim.
- Stosował elementy gawędy, stylizację gwarową.
- Bardzo ważną rolę w jego utworach zajmują opisy, w których używa mnóstwa porównań, epitetów.

Utwory pisarza

An aerial photograph of a winding river flowing through a lush, green landscape. The river meanders through fields and clusters of trees, creating a series of loops and curves. The terrain is a mix of vibrant green grass and darker, more wooded areas. The lighting suggests a bright day, with shadows cast across the fields.

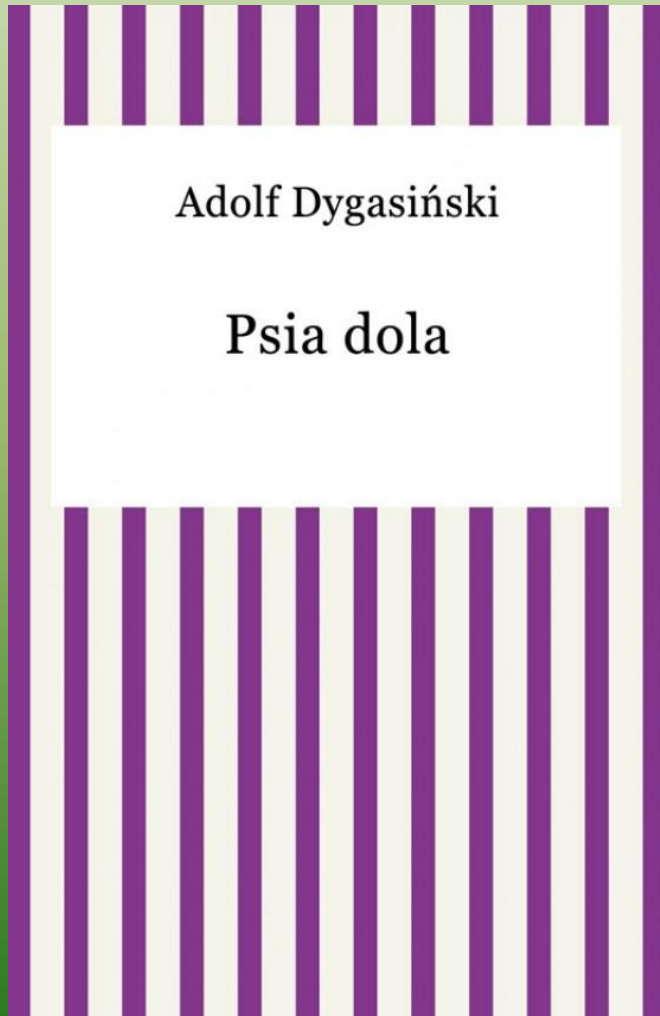
- Dużym walorem utworów „piewcy Ponidzia” są opisy krajobrazu, przyrody.
- Oryginalnym wkładem Dygasińskiego w literaturze polskiej były nowele o tematyce zwierzęcej i motywy tego rodzaju wplecione w inne utwory.

Utwory

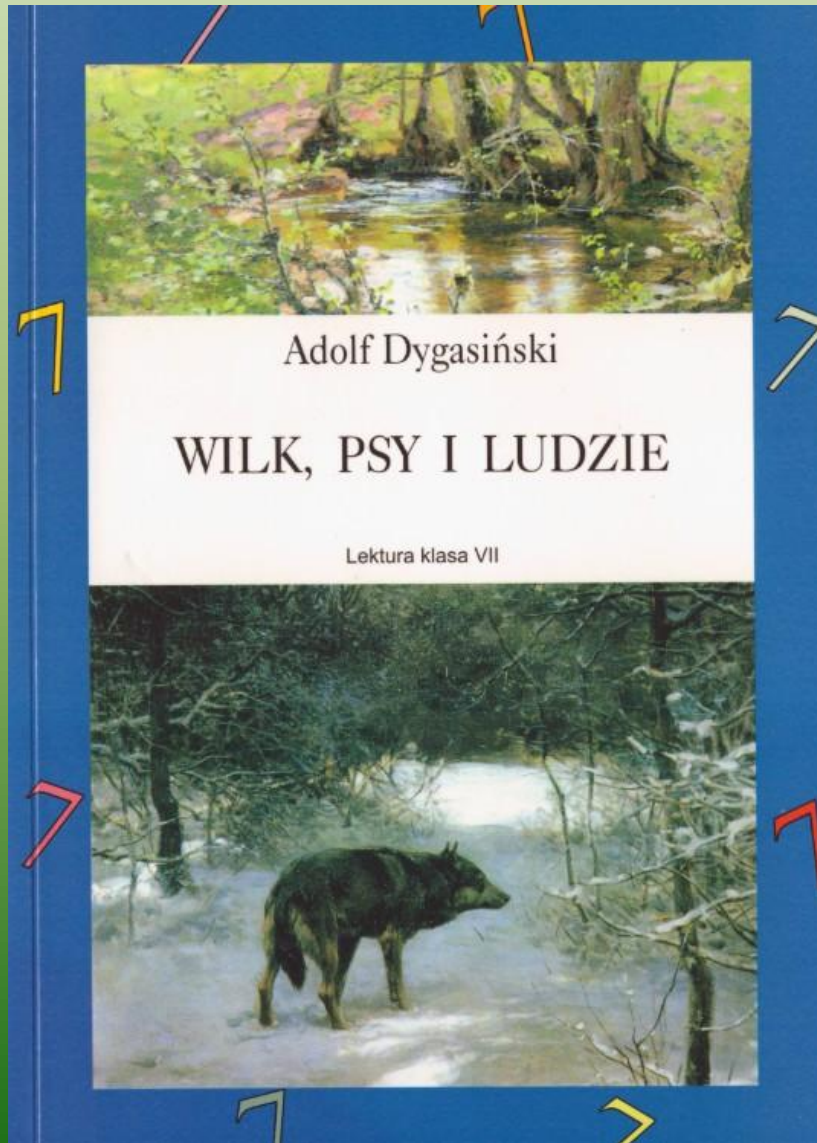
„AS”

Utwory

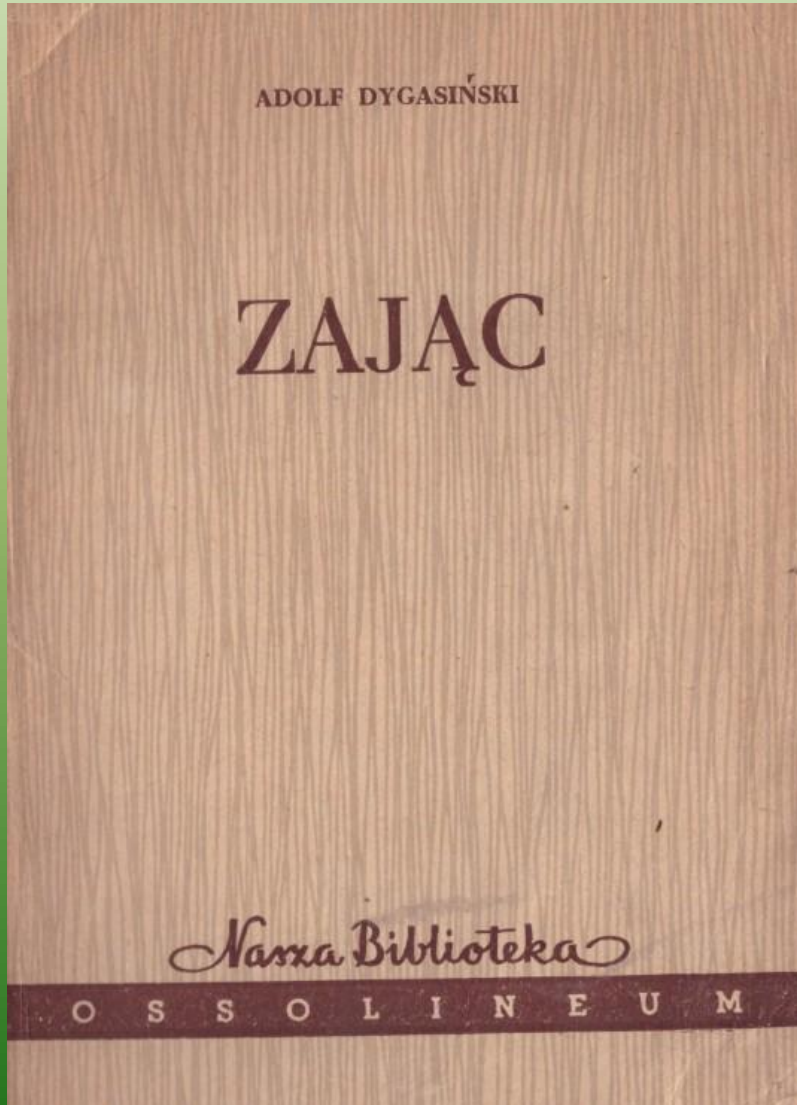
„Psia dola”

Utwory

„Wilk, psy i ludzie”

Utwory

„Zajac”

Utwory

Z SIÓŁ, PÓL I LASÓW.

ZBIÓR NOWEL

PRZEZ

Adolfa Dygasińskiego.

Tom II.

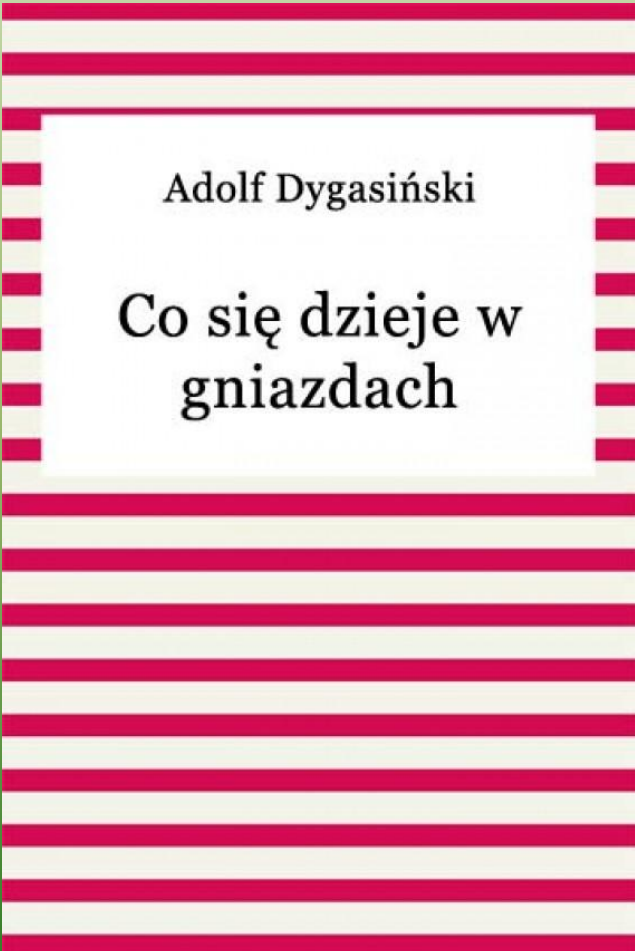
W PUSZCZY.
OD ŚWITU DO ŚWITU.
CO KTO LUBI.
ZA KROWĄ.
CO SIĘ DZIEJE W GNIAZDACH

WARSZAWA.

Druk Braci Jędrzyńskich (dawniej J. Ungra),
Nowolipki Nr. 9.
1887

„Z siół, pól i lasów”

Utwory

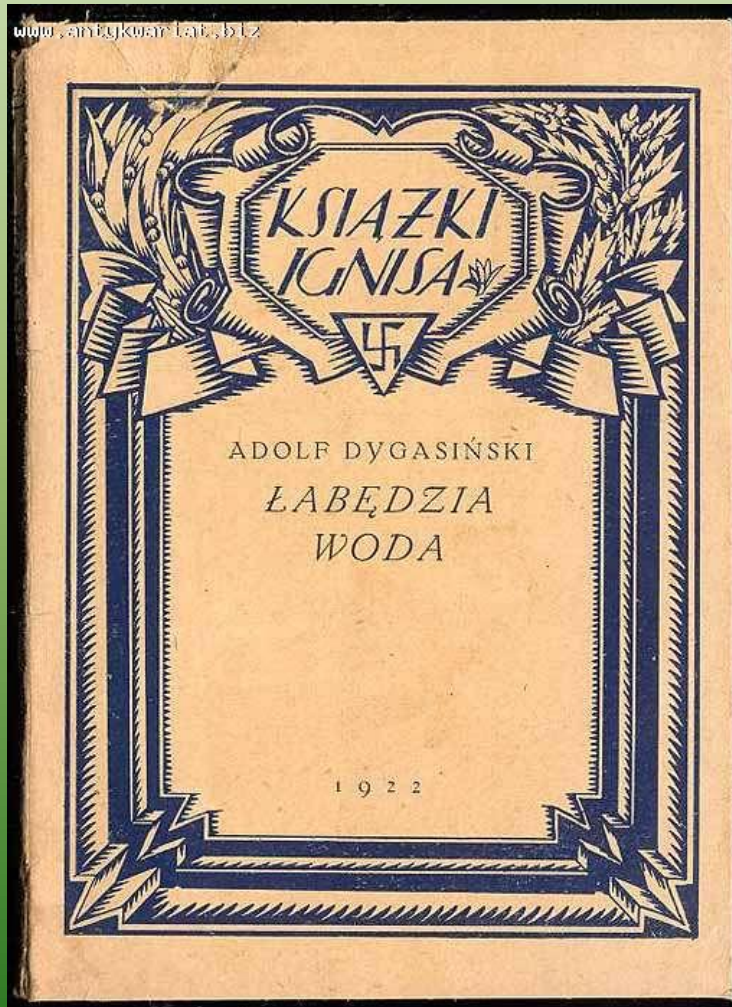
The image shows the cover of a book. The cover has a white background with a central white rectangular area containing text. This central area is framed by a border of alternating red and white horizontal stripes. Below the central area, the rest of the cover is filled with a pattern of alternating red and white horizontal stripes.

Adolf Dygasiński

Co się dzieje w
gniazdach

„Co się dzieje w gniazdach ”

Utwory

„Łabędzia woda ”

Ponidzie

An aerial photograph showing a wide, light-colored dirt path that curves through a lush green landscape. To the right of the path, a river flows, bordered by tall grasses and trees. A small figure of a person is visible on the path, providing a sense of scale. The overall scene is peaceful and scenic.

Jest to region położony w województwie świętokrzyskim na terenie Niecki Nidziańskiej, nad środkową i dolną Nidą, od Chęcín po Nowy Korczyn.

<http://bit.ly/2gafk9o>

Przyroda Ponidzia

- W południowej części regionu dominuje krajobraz nizinny.
- Na terenie Ponidzia umiejscowione są trzy parki krajobrazowe: Nadnidziański, Szaniecki i Kozubowski. Spotyka się tutaj wiele gatunków roślin, wśród których są gatunki chronione. Występują różnorodne gatunki zwierząt.

Flora

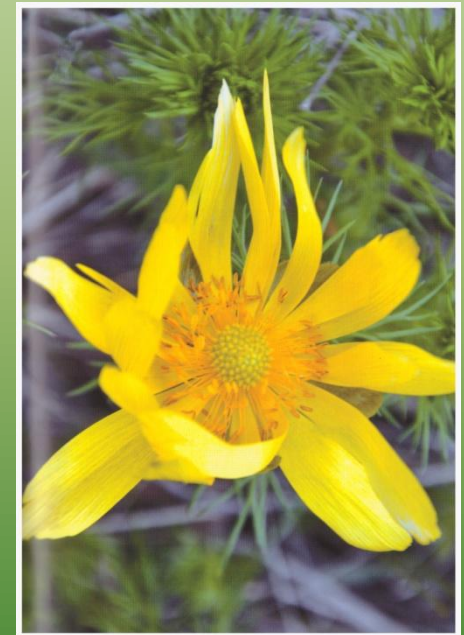
Wśród gatunków roślin można wyróżnić:

Len włochaty

Dziewięciśl
popłocholistny

Milek wiosenny

Zdjęcie pochodzi
z publikacji *Ponidzie*
w obiektywie

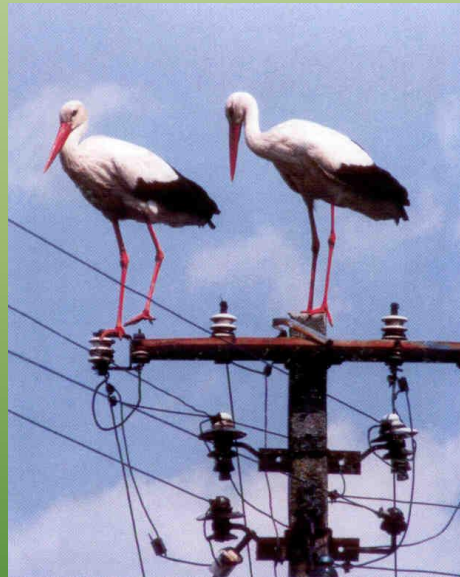
Zdjęcia pochodzą z publikacji *Flora*
Parków Krajobrazowych Ponidzia

Fauna

Wśród gatunków zwierząt można wyróżnić:

Paż królowej

Bocian biały

Zajac

Zdjęcia pochodzą z publikacji Flora Parków Krajobrazowych Poniżnia

Związki

A. Dygasińskiego z Ponidziem

Początkowo jego dzieciństwo upłynęło wśród krajobrazu nadnidziańskiego. Mieszkał tutaj przez pierwsze lata swojego życia.

Przed Dygasińskim nikt nie używał pojęcia i nazwy Ponidzie.
On użył jej jako pierwszy.

Zdjęcie autora

Związki z Ponidziem

W swoich powieściach i nowelkach umieścił akcję na terenie Ponidzia oraz opisał niektóre miejsca i miejscowości ponidziańskie.

Zdjęcia pochodzą z publikacji Ponidzie w obiektywie

CHROBERZ

W „Żywocie Beldonka” napisał: „Już pierwszego dnia dobrze było Beldonkowi u kowala w Chrobrzu, Michała Nogala, człowieka bardzo pracowitego i zamożnego”.

Zdjęcie autora

Kije

W „Przygodach młodzieńca czyli Robinson polski” napisał: „... naszemu podróżnikowi wypadła droga na Kije, dużą wieś kościelną. Kiedy tutaj przybył, wstąpił do karczmy, w której postanowił wytchnąć, posilić się nieco i przeczekać upał dzienny, ażeby po chłodzie puścić się znowu w dalszą drogę”.

Zdjęcie pochodzi z książki Kije- Gmina naturalnie przyjazna

Kopernia

W nowelce „Za krowę”
napisał:

„Samotna Kopernia rozgląda się
smutnie po rozległych łąkach jak
wyspa na zielonym morzu, jej
topole wybiegły naprzód, niby na
zwiady, aby zachwycić ze świata
języka, ale tylko koń z pastwiska
czasem tu zabłądzi i potrząśnie
z brzękiem nogą spętaną, zarży,
a z odległości błonia odezwie się
do niego jaki przyjacielskiego
serca towarzysz”.

Zdjęcie pochodzi z książki Spacerownik gminny

Nida, Ponidzie

W nowelce „Za krowę” napisał:
„Pięknym jest kraj cały, który
przepasała wstęgą swoją **NIDA**,
rwąca się do Wisły jak córka w
objęcia matki. I białe piaski
porosłe niską sośniną, i laski
brzozowe, i łąny szumiące żytem
i pszenicą, i białe góry, i zielone
a rozległe łąki z różnobarwnym
kwieciem, i pastwiska zajęte
latem od świtu przez konie, gęsi,
bydło; wszystko to pozostaje
wryte w pamięci tego, kto się
urodził i wychował na
PONIDZIU. Nigdzie tak pięknie
nie śpiewają słowiki ani
skowronki, nigdzie bzy nie mają
woni tak miłej, nigdzie róża
rankiem nie przyozdabia świata
cudowniej ”.

<http://bit.ly/2hgvdQs>

Pińczów

W „Żywocie Beldonka”
Napisał o panoramie z góry
Św. Anny: „U dołu widzieli całe
miasto, dalej – mosty, ogromne
błonia zielone nad Nidą, a na
błoniach, jak nabił, bydła, koni
gęsi. Widok daleki – precz ku
Zakrzowowi, ku Pawłowicom
i Skowronnu. Cudnie patrzeć.”
Zaś w centrum chłopiec ujrzał
fontannę: „A jakże! Ta sama
studnia na środku rynku, z wodą
bijącą wysoko w górę – fontanna
się nazywa”.

Zdjęcie autora

Skrzypiów

W „Przygodach młodzieńca czyli Robinson polski” napisał: „Grześ Kusak albo jak go w Chrobrzu nazywali – Posyłka. Długo on się włóczył po świecie: był fiakrem w Krakowie, posłańcem w Wiedniu, a wiodło mu się, dobrze zarabiał. Ale między obcymi nie mógł wyżyć, tęsknił za swoimi stronami, wrócił i na Skrzypiovie kupił sobie kawałek ziemi”.

<http://bit.ly/2gBQ9Od>

Pamięć o pisarzu

W Pińczowie znajduje się ulica Adolfa Dygasińskiego, która prowadzi do Gimnazjum nr 2.

<http://bit.ly/2h5CcJi>

Pamięć o pisarzu

Gimnazjum nr 2
w Pińczowie zostało
nazwane imieniem
Adolfa Dygasińskiego.

<http://bit.ly/2gSPnz7>

Pamięć o pisarzu

W Pińczowie
w Muzeum
Regionalnym jest
ekspozycja
poświęcona Adolfowi
Dygasińskiemu.

Pamięć o pisarzu

W Pińczowie przed Pińczowskim Samorządowym Centrum Kultury znajduje się pomnik Adolfa Dygasińskiego z psem.

<http://bit.ly/2gafuh5>

Bibliografia

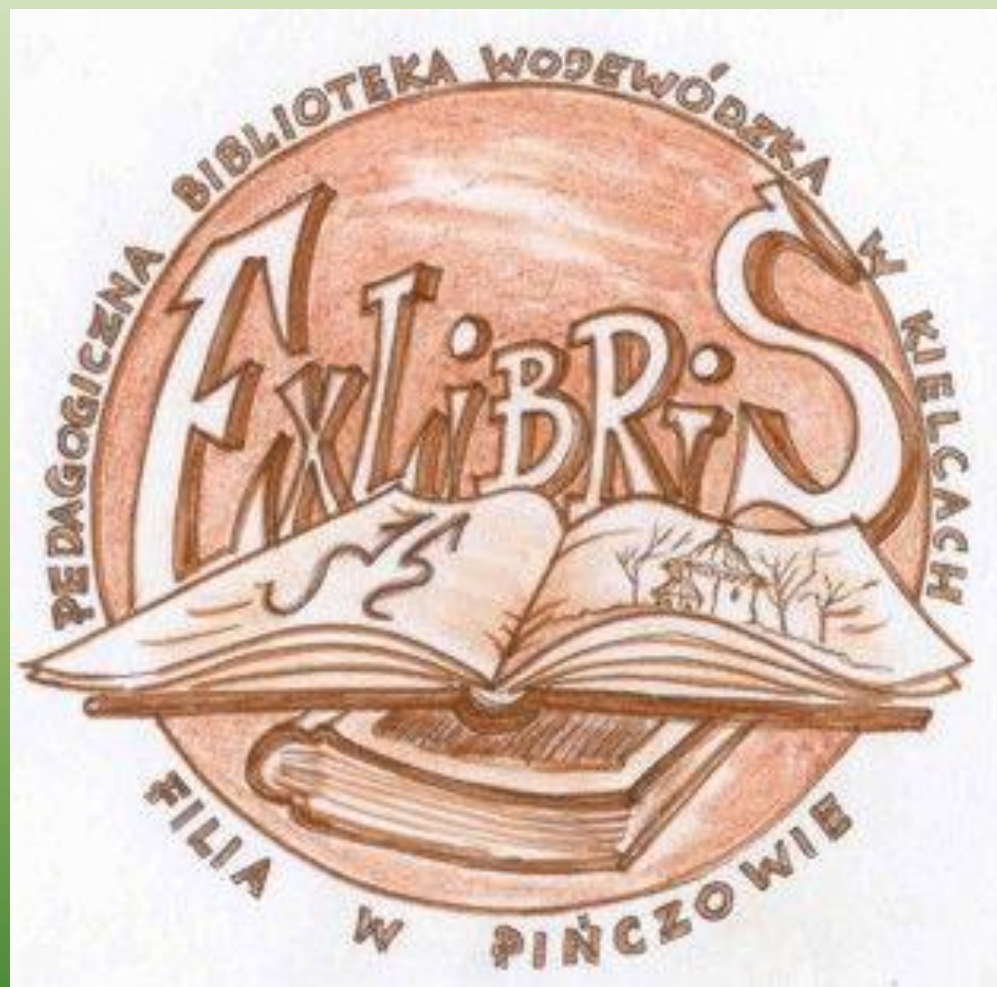
Adolf Dygasiński człowiek z Ponidzia : materiały z sesji popularnonaukowej zorganizowanej w 160 rocznicę urodzin Pisarza przez Muzeum Regionalne oraz Miejską i Gminną Bibliotekę im.Jana Olrycha Szanieckiego w Pińczowie.
Pińczów 14 kwietnia 1999 / oprac.Andrzej Dziubiński [i in.] - Pińczów : Starostwo Powiatowe, 1999 - 42 s.,[1]k.tabl.złoż.,faks.,mapa,portr.,il. ; 21 cm

Pińczów:

Czytelnia: sygn. 27275;

Wypożyczalnia: sygn. 24224; 26925; 24728;

Dziękujemy za uwagę!

Opracowanie Robert Karpiński